

18/01/2016

Gestió de la caça: efectes col·laterals del subministrament de pinso

En zones rurals de tot el món la caça de mamífers herbívors té sovint una gran importància econòmica. Per això, està molt estès en aquestes zones l'ús de mesures de gestió que afavoreixin la supervivència i les bones condicions de les espècies d'interès cinegètic. Entre les mesures de gestió és freqüent l'aportació d'aliment suplementari, fet que podria causar una variació en la selecció de plantes per part dels herbívors suplementats. Aquest estudi analitza els efectes que el subministrament de pinso a una població de cérvol ibèric provoca de manera indirecta sobre el matollar mediterrani.

Cervus elaphus hispanicus.

Autor: Andrés E. Ríos (Grupo Ungulata CSIC).

La caça és una activitat amb una gran importància econòmica i social al nostre país, amb un 60% del territori dedicat a activitats relacionades amb ella. Especialment a la meitat sud d'Espanya, aquesta activitat sol desenvolupar-se en finques privades que es dediquen

comercialment a la caça i que, al seu torn, constitueixen reservoris de la flora i fauna mediterrànies. En aquestes finques es duen a terme nombroses mesures de gestió dirigides a millorar la productivitat i la mida dels trofeus de les espècies amb interès per als caçadors, les anomenades espècies cinegètiques. Entre aquestes accions destaquen la caça selectiva, deixa anar d'animals criats en granges, la reducció de les poblacions de depredadors i la provisió d'aigua i aliment.

Aquest tipus de mesures de gestió té efectes sobre les espècies amb interès cinegètic, però a més el seu efecte s'estén a altres components de l'ecosistema. Per exemple, la reducció en les abundàncies d'espècies depredadores incrementa la supervivència de les espècies d'interès cinegètic i també la d'altres espècies presa. Pel que fa al subministrament artificial d'aliment suplementari per a espècies herbívores, aquest té lloc en àrees i períodes d'escassetat i se sol fer bé en forma de pinso o de conreus de cereal. La teoria ecològica ens diu que, sota suplementació alimentària, el temps de recerca d'aliment per part de l'herbívor es redueix i l'animal probablement se centrarà en el consum de plantes d'alta qualitat nutricional, alterant així el seu impacte sobre la vegetació.

El nostre estudi analitza el canvi que es produeix en la selecció de plantes per part del cérvol ibèric (*Cervus elaphus hispanicus*) sota alimentació suplementària en una finca amb aprofitament cinegètic situada a la província de Ciutat Real. Per a això es va dissenyar un experiment amb diverses parcel·les contigües i semblants en les seves condicions topogràfiques i de cobertura vegetal. En una de les parcel·les es van introduir 7 cérvols que, a més de la vegetació disponible de manera natural a l'àrea, tenien lliure accés a una quantitat il·limitada de pinso. En una segona parcel·la es van incloure altres 7 cérvols a les que no se'ls va oferir aliment suplementari. Una tercera parcel·la que no contenia cérvols es va utilitzar com a control. Després de 4 anys, es van registrar els senyals de consum (brostejada) sobre les diferents espècies llenyoses presents a les parcel·les.

Els resultats ens indiquen una reducció en el consum d'algunes plantes com la estepa ladanífera (*Cistus ladanifer*) i el cap d'ase o tomaní (*Lavandula stoechas*) per part de les cérvols que habitaven la parcel·la amb accés a pinso, però, el consum de brucs (*Erica* spp.) va ser superior a la parcel·la amb pinso que en aquella sense subministrament artificial d'aliment. Anàlisis nutricionals paral·leles indicaven un baix contingut en proteïnes i elevat contingut en fibra dels brucs en comparació amb la resta d'espècies arbustives de la zona. El contingut de fibres en el pinso era, però, inferior i el contingut en proteïnes major al de qualsevol de les espècies vegetals presents i fins i tot molt superior a la quantitat de proteïna recomanada per al cérvol a nivell de manteniment. És a dir, els nostres resultats indiquen que les cérvols buscaven activament plantes que compensessin els continguts nutritius del pinso proporcionat.

Això ens mostra un d'aquests efectes ecològics "col·laterals" que pot tenir la provisió d'aliment suplementari. La variació en el consum de les diferents espècies vegetals per part del cérvol derivada de la provisió d'aliment suplementari fa que canviï la pressió sobre les diferents plantes. A llarg termini, això podria derivar en variacions en la composició de la comunitat de plantes a la zona, amb el consegüent impacte sobre els nostres ecosistemes mediterranis així com sobre l'activitat comercial de les finques.

Els gestors de finques de caça han de, per tant, tenir molt presents aquest tipus d'efectes no esperats derivats de les mesures implantades. Tenint en compte els resultats del nostre estudi, podríem suggerir que la composició del pinso hauria de tenir en compte els requeriments del cérvol a cada època de l'any i complementar l'oferta nutricional de la

vegetació al llarg de les estacions per evitar una excessiva pressió sobre determinades espècies com el bruc.

Jordi Bartolomé Filella

Grup de Recerca en Remugants

Departament de Ciència Animal i dels Aliments

jordi.bartolome@uab.cat

María Miranda, Ignacio Cristóbal, Leticia Díaz, Marisa Sicilia, Jorge Cassinello

Instituto de Investigación en Recursos Cinegéticos, IREC (CSIC–UCLM–JCCM)

Eduarda Molina-Alcaide

Estación Experimental del Zaidín (CSIC)

Yolanda Fierro

Yolfi Properties S.L.

Referències

[View low-bandwidth version](#)